

Rapport Lenngrennprojektet

Anna-Karin Døhlen & Ann-Sofie Nordling
Digitalisering av Kulturarvet 15 hp.
Bibliotekshögskolan i Borås, Våren 2008

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	3
Bakgrund	3
Teori	3
Material	4
Metod	4
Transkribering	4
Uppmärkning	5
TEI-headern	5
TEI-kodning	6
Faksimilier	6
Bilder till diplomatarisk och normaliserad version	7
Webbsidan	7
Teknik	7
Innehåll på sidorna	7
XSL- filer	8
Stilmall och script	8
Upphovsrättsliga frågor	8
Diskussion	9
Konklusion	9
Referens lista	10
Bilagor	11
1) XSL- filer	11
BettiDip.xsl	11
BettiMod.xsl	11
2) Projektdokumentation	11

Inledning

Denna rapport handlar om den uppgift vi fick i kursen ”*Digitalisering av kulturarvet*” BHS våren 2008, i vilken vi skulle digitalisera ett kulturhistoriskt värdefullt material. Arbetet är tänkt att fördjupa vår förståelse för tekniker och strategier inom digitalisering och förbereda oss för olika tänkbara problemställningar som kan uppkomma i ett digitaliseringsprojekt. Vi har under projektet försökt att följa en systematisk process, där vi inlett med planering och urval av material. Därefter har vi arbetat med text- och bildfångst, kodning och presentationstekniker för publicering. Projektet har således till största delen bestått av bildbehandling, textbehandling och skapande av en webbsida.

Bakgrund

Vi valde att arbeta med Anna-Maria Lenngrens dikt ”Några ord till min kära dotter, ifall jag hade någon”. En dikt, tagen från Stockholmsposten, onsdagen den 25 april år 1798.

Anna Maria Lenngren var 1700-talets mest berömda svenska skaldinna. Hon skrev oftast humoristiska satiriska poem. Poemen är skrivna på ett kort och uttrycksfullt sätt. Med få ord beskriver hon en situation. Många av hennes texter och dikter skrev hon i Stockholmsposten, som hennes man Carl Lenngren var delägare i. I sin ungdom engagerade hon sig i kvinnors rätt till "vittra övningar", att som kvinna ha rätt att få ägna sig åt skönlitteratur och poesi. Det diskuteras mycket huruvida hennes dikt “Några ord till min k. dotter ifall jag hade någon” skall tolkas satirisk eller inte.

Vi tyckte alla att materialet var spännande och roligt att arbeta med. Eftersom vi bor långt ifrån varandra bestämde vi att ha mycket kontakt gruppmedlemmarna emellan via email. Vi har vid träffarna i Borås haft inplanerade diskussionsmöten. Vi har arbetat mycket var och en för sig, men samtidigt varit i kontakt med varandra under de olika arbetsmomenten. Ett problem drabbade gruppen ganska tidigt. Det var att vår gruppkamrat Åse Lundblad blev förhindrad att fortsätta kursen. När Åse slutade, hade vi redan delat upp uppgifterna oss emellan. Hon skulle ha arbetat med den kulturhistoriska bakgrunden och om författarinnan och hennes plats i den. Den delen har vi nu, efter att ha rådgjort med våra kurshandledare utelämnat. Ann-Sofie har i huvudsak arbetat med uppmärkning, webbsidan och xslt-filer. Anna-Karin har arbetat mycket med transkribering, uppmärkning, bilder och med projektplan- och rapportsammanställningen.

Teori

Genom att digitalisera objekt eller en samling kan dessa studeras, användas och spridas med hjälp av internet, utan att originalen slits. Materialet blir lättare tillgängligt, samtidigt som originalmaterialet sparas för eftervärlden. Tanken med vårt projekt och det utvalda materialet är att vi vill förbättra förutsättningarna av det fysiska objektet. Tidningsmaterial har inom biblioteksvärlden varit känt för sin korta livslängd och har länge varit föremål för kopiering i bevarande syfte. Genom att digitalisera artikeln från 1798 har vi kunnat göra materialet tillgängligt för allmänheten och samtidigt minska slitaget av det. Vi har tänkt oss ge materialet ett vidare användningsområde och samtidigt möjlighet till långvarig konservering.

Materialet

Materialet är unikt. Dikten finns i sin originalversion bevarad i Kungliga biblioteket i Stockholm. Det är också Kungliga biblioteket som har utfört bildfångsten. Där finns den utrustning som krävs för att bildfånga denna typ av objekt.

Bildfångsten skedde av Foto- och reproenheten där. Vi fick oss tillsänt 4 st. bildfiler i posten och de leverades på CD i 400 ppi, i färgrymd Adobe RGB. Varje bild var 4080 x 5440 pixels och i en storlek på 127.1 Mb. Bilderna var av mycket hög kvalitet och texten var fullt läsbar. Allt vårt arbete har utgått ifrån dessa 4 masterfiler.

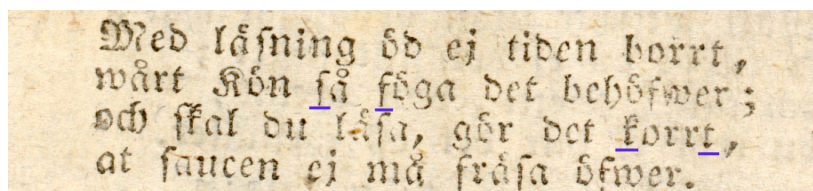
Metod

Uppgiften har gått ut på att presentera tre olika textversioner av materialet; faksimilversionen, en version trogen originalet och en mer moderniserad version. Vi har märkt upp texten grundligt i ett hållbart, utbyggbart och standardiserat filformat. I fortsättningen kommer vi att berätta hur vi har gått tillväga vid textkodning, bildbehandling och publicering. Det är tänkt att metoden på så sätt ska kunna användas vid liknande arbete. Under projektets gång har vi fört anteckningar över tankar, beslut, misstag och framsteg.

Transkribering

Vi började med att transkribera originaltexten och strävade efter att återge texten så noga källan som möjligt. Texten var vid första anblick svårläst. Den är från 1798 och skriven med gammalstavning i frakturstil, som är en stilvariant av gotisk skrift, och som har sitt upphov i Tyskland i början av 1500-talet. Fraktur användes ofta i tidningstryck i Nordeuropa och var i bruk ända fram till början av 1900-talet¹. En senare utgåva av dikten i ”Samlade skaldeförsök från 1876” låg publicerad på [Projekt Runeberg](#) och för att tyda vissa ord hade vi den som stöd.

Dikten är på 4 sidor och består av 33 strofer. Några bokstäver var svåra att uttyda och andra lätta att förväxla med varandra. Speciellt gäller det för bokstäverna litet s och litet k. Litet s kunde lätt förväxlas med litet f och litet k kunde förväxlas med litet t.

Diplomatarisk version

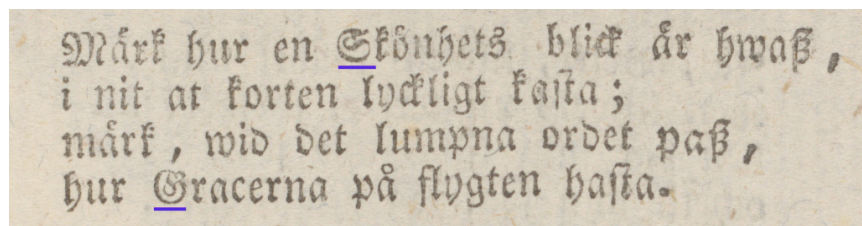
*Med läsning öd ej tiden borrt,
vårt kön så föga det behöfwer;
och skal du läsa, gör det korrt,
at saucen ej må fräsa öfwer.*

Normaliserad Version

*Med läsning öd ej tiden bort,
vårt kön så föga det behöver.
Och skall du läsa, gör det kort,
att såsen ej må fräsa över.*

¹ Nationalencyklopedin: "Fraktur" Sjätte bandet. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker, 1991

Bruket av versaler är annorlunda än idag. Till exempel finner man substantiv mitt i texten stavade med stor bokstav liksom i tyskan.

Diplomatarisk version

*Märk hur en Skönhets blick är hwass,
i nit at korten lyckligt kasta;
märk, wid det lumpna ordet pass,
hur Gracerna på flykten hasta.*

Normaliserad version

*Märk hur en skönhets blick är vass,
i nit att korten lyckligt kasta.
Märk, vid det lumpna ordet pass,
hur gracerna på flykten hasta.*

I den diplomatariska textversionen har vi inte ändrat något som helst. Skiljetecken och interpunktionstecken överstämmer inte med dagens bruk. Lenngren har använt skiljetecken och interpunktioner för att markera uppehåll i texten och för att förstärka diktens rytm. Avskriften av originaltexten gjorde vi i Microsoft word och laddade upp filen på vår Googlegrupsida för korrekturläsning.

Uppmärkning

All uppmärkning har vi gjort i XML-editorerna Jedit och Oxygen. Vi bestämde oss för att börja med de element som vi hade identifierat i [TEI Guidelines](#)² och i [TEI Lite DTD:n](#)³. Projektets slutliga textfiler skulle vara tekniskt giltiga, dvs. validerade och det digitala materialet skulle förses med dolda och synliga metadata. Vi delade texten oss emellan och slog efter vart ihop delarna. Det var inga skillnader på våra uppmärkningar. Det visade sig att vi hade gått tillväga på samma sätt och följt vad vi inledningsvis hade bestämt av element, attribut och värden.

TEI-headern

Metadata är fundamentalt för effektiv sökbarhet och information om de digitala dokumentens innehåll. Vår uppsättning av metadata utgick ifrån TEI-headern som finns i kompendiet till Mikael Gunnarson⁴ och anpassade den till våra förhållanden. Vår TEI-header består av tre delar: I "The File Description" där vi tagit med obligatoriska innehåll som titel, den elektroniska versionens titel och författare. Vi tar upp ansvariga för TEI-headern och för uppmärkningen. Vi har med uppgifter om TEI-filens storlek, format och lokalisering. Vi anger filnamn, utgivare, adress, datum och uppgifter om copyright. Vi har också med bibliografiska uppgifter som titel, utgivningsår, utgivare och ort. I "The Encoding Description" ger vi en kort

² P4 Guidelines <http://www.tei-c.org/Guidelines/P4/> [2008-06-26]

³ Gunnarsson, Mikael: Digitalisering av Text: (XHTML), CSS, TEI, XSLT. Borås: BHS, 2007. S.41
<http://www.adm.hb.se/~mg/dig/XMLLab/teilitex.dtd> [2008-08-04]

⁴ Gunnarsson, Mikael: Digitalisering av Text: (XHTML), CSS, TEI, XSLT. Borås: BHS, 2007. S.87-89

presentation av vårt projekt och hur vi använt ett par element för en viss funktionalitetsuppnåelse. I "The Text Profile Description" anger vi språk och klassifikationsmässiga aspekter av texten.

TEI-kodning

Vi analyserade bodyn och bestämde oss för en dikt struktur med:
<lg rhyme="ABAB">. Innehållet i body-elementet består bara av text. Texten har märkts upp med <lg> element.

```
<lg type="rhyme ABAB">
  <l>I <orig reg="sällskap">sällskap</orig> sladdrets tomhet fly,</l>
  <l>men sitt ej sluten som en gåta;</l>
  <l>för tanklösheten plär man sky,</l>
  <l>för mycken klokhets ej förlåta.</l>
</lg>
```

Vi har märkt upp sidor med <div> och <pb/>. Vi valde att märka upp gammelsvenska ord med <orig reg=" " "></orig>. Vi funderade över hur vi skulle märka upp de ändringarna vi gjorde. Det var svårt att dra gränsen för hur mycket vi skulle normalisera texten, vi ville inte påverka Lenngrens språk och rytm. Vi koncentrerade oss därför på att normalisera gammalstavningen och behöll ord som "icke" som ändå förstås av moderna svenskar. Vi var också tvungna att på något sätt markera att vi ändrade i texten till dagens bruk av versaler och till efter några av skiljetecknen. Vi rådfrågade Michael Gunnarson om några ändringar som vi var lite osäkra på och fick också idéer från TEI-Guidelines. Det förekom inte många namn i vår text, men namnet "Betti" som förekom märktes upp samt "Stockholmsposten" och likaså utgivningsdatum.

Faksimilier

Allt bildmaterial är utarbetat ifrån de 4 masterfilerna. Vi har webbanpassat alla våra publicerade bilder. Filstorlek och bildstorlek är anpassade till de flesta användarnas internetuppkopplingar och skärmstorlekar. Faksimilierna skall vara så trogna originalet som möjligt, eftersom de skall ersätta originalmaterialet.

Först diskuterade vi att ha s.k. Thumb-nails, där man ser bilderna i miniformat och klickar på dem för att förstora dem, men efter att ha letat lite efter andra idéer fann vi litteraturbanken.se. Där presenteras materialet i olika storlekar och det tyckte vi var bra. Vi la ut bilderna i storlekarna small, medium, large och X-large. Det går dessutom att förstora X-large ytterligare. Resultatet blev 16 st bildfiler i olika storlekar. All bildbehandling har arbetats fram i Adobe Photoshop CS3. Det visade sig vara svårare än vi anade att hitta lämpliga exempel att följa vid bearbetning av bilderna. De som arbetade med projektet Wollencraft från 2007⁵ hade stött på och dokumenterat ett likartat problem i sin projektrapport och vi kunde dra nytta av hur de hade löst problemet. Bilderna är mellan 50 och 500 kb stora. Samtliga är sparade i jpg. Bildbehandlingen har varit rolig, svår och tidskrävande.

⁵ Blomkvist, Cecilia och Catrin Petersson: *Mary Wollstonecraft : Bref, Skrifna under et kort wistande i Sverige, Norrige och Danmark*. Projektrapport, Digitalisering av Kulturarvet, Högskolan i Borås 2007-2008

Bilder till diplomatarisk och normaliserad version

Vi skapade också andra webbanpassade bilder. Bildmaterial som följer den diplomatariska och normaliserade versionen. De bilderna är rejält beskurna och skevheter i texten upprättade. Här har vi inte fokuserat på att vara trogna originalet utan mer på att få bättre en överensstämmelse mellan text och bild.

Webbsidan

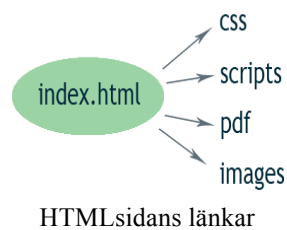
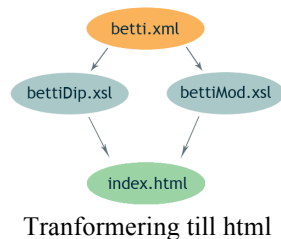
Anna-Maria Lenngrens dikt ”*Några ord till min k. dotter...*” är en klassiker, är ofta citerad och förekommer i vår tid i flera sammanhang. Vi hoppas att vår presentation ska få många ”allmänna” besökare. Vi räknar också med ett visst intresse ifrån skol- och forskningsvärlden. Vi har tänkt att vårt material skall vara lättillgängligt, presenterat på ett översiktligt, navigerbart och estetiskt tilltalande sätt. I webbpresentationen har vi satsat på hög digital bildkvalitet för att tillgodose forskares intressen och behov. Förhoppningsvis ska materialet också användas av skolelever, studenter, lärare och allmänhet.

Följande har beaktats med tanke på användarvänlighet:

- Sidan ska vara lättöverskådlig.
- En vänstermeny, inga underlänkar.
- En rubrik på varje sida talar om på vilken sida man befinner sig.

Teknik

Från samma xml-fil har härleddes de två olika versionerna; den normaliserade och den diplomatariska. Detta sker med hjälp av två olika xsl-filer som transformerar sidorna till html (xhtml).

Webbmaterialets olika sidor ligger tillsammans i filen ”index.html” som olika div-block där varje block har givits ett unikt id. När en sida presenteras så innehåller det en header där rubriken på sidan är samt en footer längst ner på sidan, där det står vem som gjort webbsidan. Till vänster finns en navigeringsmeny. Filen länkar till en css-fil som bestämmer webbsidans utseende samt till en scriptfil som sätter aktuellt div-block synligt. Filen länkar också till bild och pdf-filer.

Innehåll på sidorna

Startsida: Förstasidan på webbsidan. En kort beskrivning av webbsidans innehåll, och en bild från ”Anna Maria Dikter - med akvarell av Fritz von Dardel”.

Anna Maria Lenngren: Kort beskrivning av författaren Anna Maria Lenngren, samt länkar till olika sidor som handlar om författaren.

Diplomatiserad version: För att man lätt ska kunna jämföra den tryckta originaltexten från Stockholmsposten med den transkriberade texten, så visas en sida av dikten i originaltext och med den transkriberade texten bredvid.

Normaliserad version: En sida av dikten i originaltext med den moderniserade texten bredvid.

Faksimilier: Bilder på dikten från Stockholmsposten i olika storlekar visas. Till den största storleken länkar webbsidan direkt till en bild som öppnar sig i ett nytt fönster.

Om projektet: Syfte med webbsidan och tillvägagångssätt vid projektarbetet. Länk til [Projektplan](#) och [Projektrapport](#)

TEI-fil: TEI-fil (XML) som används. [TEI-fil](#)

XSL-fil: XSL-filer som används. [Bettidip.xsl](#) [Bettimod.xsl](#)

CSS-fil: [CSS-fil som används](#).

XSL- filer

Vi gjorde en XSL-mallar för diktens två versioner; den diplomatariska och den normaliserade. Vi önskade att skilja de båda versionerna med hjälp av `<orig reg=" " >` `</orig>` elementet. Vi arbetade fram en mall som passade vår presentationsidé. Vi har definerat transformationer för elementen `<l>`, `<lg>` och `<orig>`. Vår tanke var att den transkriberade texten i den diplomatariska versionen skulle vara originalet troget för att lyfta fram Lenngrens eget språk, men i den normaliserade har vi gjort egna ändringar. Se bilaga 1.

Stilmall och script

För utseendet av webbsidan har vi använt css, som i detalj bestämmer sidornas presentation i webbläsare. Med hjälp av inbäddade javascripts bestäms vilken sida av texten som för tillfället är synlig.

Upphovsrättsliga frågor

Författaren Anna Maria Lenngren avled 8 Mars 1817. Upphovsrättsskyddet för verket gäller under 70 år efter författarens död, så texten skall nu vara fritt tillgängligt att använda av alla som vill. Det är Kungliga biblioteket som fotograferat av tidningstexten. Vi har fått tillstånd av de att såväl redigera bilderna som att publicera de via nätet i detta projekt. Upphovsrätten till det digitala bildmaterialet innehas av Kungliga Biblioteket i Stockholm och får ej mångfaldigas eller spridas utan deras tillstånd.

Vi har använt ytterligare ett par bilder till vår projektsida. Den första som är ett porträtt i svartvitt av Anna-Maria Lenngren och som ursprungligen kommer från Svenska Familjejournalen (1864-1887) Bilden var publicerad på Projekt Runeberg och vi hämtade bilden därför. Upphovsmannen är Evald Hansen, som levde mellan 1840-1920. Bilden är nu fri att använda.

Den andra bilden av Anna-Maria Lenngren har vi också funnit på internet. Det är en målning av konstnären Fritz von Dardel som levde 1817-1901. Upphovsrätten gäller 70 år efter dennes död, så målningen är fri att använda men vi tog ändå kontakt med mannen som publicerat bilden på nätet som gav sitt samtycke till att vi använde den i vårt projekt.

Diskussion

Vi har nu fullfört ett digitaliseringsprojekt och lärt oss mycket. Allt från bildfångst till kodning, bildbehandling och publicering. Grundtanken med vårt digitaliseringsarbete är att göra historiskt material mera lättillgängligt. För vår del har projektarbetet självfallet varit meningsfullt, eftersom vi har lärt oss mycket om kulturarvsdigitalisering.

Genom webbpresentationer kan äldre artefakter presenteras utan att man sliter alltför mycket på ursprungsmaterialet. De kan istället stoppas undan och långtidslagras på ett helt annat sätt än, när man som nu måste ha de tillgängliga för insyn.

Webbpresentationer kan dessutom ge mer information om ursprungsmaterialet. Det kan tillrättaläggas pedagogiskt för speciella målgrupper. Men kan denna lättare tillgänglighet innebära att originalen blir mera efterfrågade och på så sätt utsätts för ännu mer slitage än vad som var tänkt från början?

Det måste till enorma resurser och kostnader till för att klara av att digitalisera allt i bibliotekens och arkivens samlingar och den större frågan är att finna en samhällsekonomisk försvarbar nivå. Och om resurserna inte räcker till för massdigitalisering, vems och vilkas urvalskriterier skall få väga tyngst?

Konklusion

Vi tyckte att dikten var ett intressant och bra objekt för vårt projekt, samtidigt som vi sparade mycket tid på att överlåta själva bildfångsten till Kungliga biblioteket. Bildfilerna vi fick var av mycket bra kvalitet att arbeta vidare med. Vi var båda eniga om att i vårt arbete försöka hålla oss på en jordnära nivå. Ingen av oss har tidigare erfarenhet av digitaliseringsarbete, så vi har koncentrerat oss på att lära oss baskunskaperna inom digitalisering av text och bild. Metoden vi har använt har fungerat bra.

I stort sett höll vår tidsplan. Vi har arbetat kontinuerligt med uppgifterna och vi har varit i kontakt med varandra flera gånger per vecka genom hela våren. Vi anser att vi lyckats väl med att uppnå de ställda målen för projektet. Vi är själva nöjda med resultatet. Samarbetet har fungerat bra och vi har satt oss in i varandras arbetsmoment. Vi har olika bakgrund och har kompletterat varandra bra, men våra kunskaper har inte räckt till allt. Vi har upptäckt att det är mycket man behöver kunna i ett digitaliseringsprojekt. Allra bäst är om projektmedlemmarna kan bidra med olika specialkunskaper, men att alla gruppmedlemmar ändå innehar någon kunskap och förståelse i varandras moment, så att en diskussion medlemmarna emellan är möjlig. Det behövs kunskaper i språk- skrift- kultur och litteraturhistoria. Det behövs dessutom tekniska kunskaper i webbpublicering och XML-, TEI-, XSL-kodning, liksom kunskaper i bildhantering och i urvals- och bevarandefrågor.

Vi tackar alla trevliga kurskamrater och lärare för en givande, intressant och trevlig kurs.

Referens lista

Anteckningar och powerpointpresentationer från Jan Buses föreläsningar, Högskolan i Borås, våren 2008.

Anteckningar och powerpointpresentationer från Mats Dahlströms föreläsningar, Högskolan i Borås, våren 2008.

Anteckningar och powerpointpresentationer från David Gunnarssons föreläsningar, Högskolan i Borås, våren 2008.

Anteckningar och powerpointpresentationer från Mikael Gunnarssons föreläsningar, Högskolan i Borås, våren 2008.

Anteckningar och powerpointpresentationer från Anne Schermans föreläsningar, Högskolan i Borås, våren 2008.

Blomkvist, Cecilia och Catrin Petersson: Mary Wollstonecraft : Bref, Skrifna under et kort wistande i Sverige, Norrige och Danmark. Projektrapport, Digitalisering av Kulturarvet, Högskolan i Borås 2007-2008

<http://www.utb.hb.se/~s022067/woll/wollsite.htm> [2008-08-04]

Broms, Susanna (2005) Biblioteken och juridiken. Stockholm: Studentlitteratur. 192 s

Burnard, Lou, Katherine O'Brien O'Keefe & John Unsworth, eds. Electronic Textual Editing. New York

<http://www.tei-c.org/Activities/E TE/Preview/index.xml> [2008-07-03]

Carole E. Mah: Introduction to Encoding: A Tutorial For New Encoders

<http://www.wwp.brown.edu/encoding/training/intro/intro.html> [2008-07-03]

Daniel V. Pitti: Introduction to XML

<http://www.iath.virginia.edu/~dvp4c/xmlintro.html> [2008-07-03]

Gunnarsson, Mikael: Digitalisering av Text: (XHTML), CSS, TEI, XSLT. Borås: BHS, 2007. <http://www.adm.hb.se/~mg/dig/manual.pdf> [2008-06-26]

Kungliga Biblioteket (2005). DIGSAM: digitalisering och dess samordning inom Kungl. biblioteket. Kungliga Biblioteket, Stockholm. 114 s.

http://www.kb.se/Dokument/Om/publikationer/rapport_digsam.pdf [2008-06-26]

Litteraturbanken.se ”Anna Maria Lenngren” <http://litteraturbanken.se/> [2008-08-04]

Nationalencyklopedin: ”Fraktur” Sjätte bandet. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker, 1991

Ray, Eric T. (2003). Learning XML. 2. ed. Sebastopol: O'Reilly. 399 s.

Seaman, David: The Electronic Text Center Introduction to TEI and Guide to Document Preparation <http://etext.lib.virginia.edu/tei/uvatei.html> [2008-06-26]

P4 Guidelines <http://www.tei-c.org/Guidelines/P4/> [2008-06-26]

W3-konsortiet <http://www.w3.org/> [2008-06-26]

Bilagor

1) XSL-filer

BettiDip.xsl

En mall för den diplomatariska versionen, så originallik som möjligt. Elementen <l> och <lg> ersätts med


```
<!-- radbrytning efter <l>-->
<xsl:template match="l">
<xsl:apply-templates />
<br />
</xsl:template>
<!-- radbrytning efter <lg>-->
<xsl:template match="lg">
<xsl:apply-templates />
<br />
```

BettiMod.xsl

En mall för den normaliserade versionen. Mallen är lika som bettiDip.xsl men med ett tillägg, en mall som ersätter den gammalsvenska stavningen:

```
<!-- använder ordet i <reg>-->
<xsl:template match="orig">
<xsl:value-of select="@reg" />
<xsl:text> </xsl:text>
</xsl:template>
```

2) Projektdokumentation

Det är svårt att exakt beräkna hur mycket tid och resurser vi har lagt på vårt projekt, mycket tid har gått på diskussioner, överväganden och funderingar. Vi har också slarvat lite med att notera all tidsbruk, men på ett ungefär kan man säga att vi tillsammans har arbetat effektivt närmare 200 timmar.

Bildbehandling: ca. 45 tim.

Dokumentering: ca. 10 tim.

Projektplan och Rappportskrivning: ca. 50 tim

Projktplanering: ca. 20 tim.

Textuppmärkning och xsl-mallar: 9 tim

Transkribering: 8tim.

Webb: 38 timmar

Upphovsrätt: 2 tim.

Uppmärkning: 8 tim

Möte:6 tim

Feb Vi beslöt att arbeta med Anna Maria Lenngrens dikt: Några ord till min dotter ifall jag hade någon. Dikten är tagen ur Stockholmsposten 1798. Materialet beställs från Kungliga biblioteket i Stockholm.

9 feb Materialet, i form av fyra st tiff-filer kom med posten idag. Ann-Sofie skickade kopior av filerna till Åse och Anna-Karin.

Feb En projektplan är påbörjad och en uppdelning av projektarbetet, med vem som kan tänka sig att göra vad har gjorts. Texten var vid första anblick svårläst. Dikten är från 1790 och skriven med äldre stavning. Typsnittet var också svårläst. En senare utgåva finns från Projekt Runeberg; Samlade skaldeförsök från 1876. Den tänker vi använda som stöd vid transkriberingen till text.

3 mars Projektplan klar.

6-8 mars Vi har gått igenom projektplanen, och fått ändrat i den eftersom Åse tvingats avsluta kursen. Anna-Karin gör transkriberingen av all text. Vid transkriberingen ska texten göras så orginallik som möjligt så att resultatet blir en diplomatarisk version. Vi beslöt i samråd med handledare att inte lägga så mycket tid på att forska om författaren Anna Maria. Endast en kortare beskrivning av författaren görs och länkar till redan befintliga sidor på webben anges. Vi har tittat på ett första utkast på förslag på webbsidans utseende. Vi kom fram till att vi vill visa en bild på hur sidan ser ut i boken, och bredvid skall den diplomatariska, alternativt den normaliserade texten visas. Vi ska titta om googlegroups kan fungera som lagringsplats för vårt projekt. Ann-Sofie lägger upp en webbsida på sin homepagearea på Borås universitet.

12 mars Anna-Karin har upprättat en googlegroup för projektet: Borås Betti, där vi kan lägga allt material som tillhör projektet.

12 mars Anna-Karin har transkriberat all text, Ann-sofie har korrektur läst. Vi har delat upp texten i var sin del för TEI-kodning. Vi börjar att märka upp med <l> och <lg>.

15 mars Anna-Karin har skrivit om gotisk text

18 mars Ann-Sofie har byggt ett skal för webbsidan, och lagt upp den på tildabullen.se/annamaria

26 mars Uppmärkning av äldre stavning ska göras enligt detta <orig reg="värld">werld</orig>.

28 mars Eventuell kan vi använda denna uppmärkning av dikten som visar på rim. <lg rhyme='ABAB'>

1 april Diskussion om hur vi går vidare med uppmärkning. Ska vi använda <orig> även vid ändringar av tex skiljetecken, versaler? Kan vi använda oss av <dipl> och <norm>-taggar? Vi beslöt att vara konsekventa och använda <orig>.

2 april Problem med att få XSL-filen av visa endast det som står i <body> i XML-dokumentet.

8 april Uppmärkning klar och webbsidan kompletterad med den diplomatariska och moderniserade versionen. Problem i Explorer fortfarande med att även det som står i TEI-header skrivs ut på sidan. Firefox fungerar bra.

15 april Ann-Sofie har dokumenterat webbsidans uppbyggnad

22 april Info om projektet och fakta om Anna-Maria inlagd på webbsidan. XSL filen ok, visar nu bara det som står i <body>

24 april Diskussion om hur vi ska göra med bildfilerna. Öka läsbarhet, flera storlekar.

29 april Anna-Karin gjort förslag på utseende av bild på sid1. Något för ljusa. Diskussion hur vi ska lägga bilderna på sidan. S,M,L,XL

30 april Anna-Karin har gjort nytt förslag på utseende av bilder. Mörkare och med bakgrund borttagen. Vi går vidare med dessa. Ann-Sofie har lagt in bilden på sid1 i olika storlekar, med länkar på websidan.

5 maj Alla bilder klara i olika storlekar och inlagda på webbsidan under varann. Diskussion om hur vi ska göra med utseendet på bildsidorna. Kanske ska vi ta bort någon av storlekarna? Göra en "bläddrknapp" istället för att sidorna hamnar under varann?

6 maj Ann-sofie XSLT mall så att aktuell text hamnar bredvid varje bild på websidan. Lagt in <div> för varje sida i xml-dok Korrat mellanslag i XML-fil

9 maj Anna Karin har gjort klart bilderna som ska följa texten i de olika versionerna på webbsidan. Ann-sofie har lagt in bilderna. Problem med att ord blir ihopskrivna i den normaliserade versionen. Fråga skickad till Mikael G.

14-17 maj Träff i Borås. Webbsidan behöver anpassas för att passa en mindre skärm. Rosa färg bör dämpas något. Fick tips på hur vi kan lösa de ihopskrivna orden. Ett mellanslag <xsl:text> </xsl:text> läggs in i xsl-mallen. Bilderna som följer texten ska göras mindre, rätas upp och göras något mörkare. Diskussion om vi skulle beskära faksimilbilderna men vi bestämde att de ska vara som de är nu. Vi ska lägga in mer metadata i teiheadern. Vi använder oss av <orig reg="värde.">värde;</orig> vid ändring av tex ett semikolon till en punkt. Vi ska korrläsa uppmärkningen, xml filerna.

28 maj Annsophie har gått igenom de två första sidorna och märkt upp även ändring av stor bokstav, semikolon. Börjat anpassa webbsidan.

30 maj Ann-Sofie har gjort klart anpassning av webbsida. Smalare, ändrat färg, centerat på sidan. Problem i explorer att den inte centererar. Lagt in <xsl:text> </xsl:text> i xsmall. Mailat till en "Tommy Rådberg" angående om vi kan använda hans bild i projektet. Fick svar att det var ok.

1 juni Anna-Karin har börjat sammanställa projektrapporten

2 juni Testat i Jedit att konvertera till html, det fungerade. Bestämmer att göra om sidan helt i html istället för att använda xml-dokumentet direkt på webben. Märkt upp två sista sidor av text.

4 juni Anpassat XSL- dokumenten så att de gick att konvertera till html i Jedit. å, ä och ö blir översatt, vet ej om det går att få bort

Lagt ut webbsidan i html-version på <http://www.tildabullen.se/annamaria/>

9 juni testade att validera html filen. Blev ej valid. Såg att Jedit ej ersatt <l> och <lg> med </br>, utan med
. Fick använda sök och ersätt. Bildlänkar avslutade s ej med /> heller. La till <html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml"> i xsl mall och

då fungerade det. Får tydligen inte använda "alt" på länkar, tog bort dem. Anna-Karin har korrläst de olika versionerna. Första utkast på projektrapport klar.

10 juni ändrat i dokumentationen om hur webbsidan är gjord. Såg över css fil så att allt används som stod i den. Anna-Karin har skrivit in mer metadata i headern.

12 juni validerade css fil -ok Gjorde ny html fil från det dokumentet. Validerade xml -ok, validerade html-ok

13 juni börjat med en powerpointpresentation

16 juni Anna-Karin har gjort en ny version av bilderna som vi la in på websidan. Texten är upprätad och har minskats i bredd. Texten blev dock lite olika storleksmässigt. Anna-Karin ska göra en till version. Gjorde en mall i xsl som tar info från headern och skriver ut fakta om xml-dokumentet på sidan "om projektet" Hade problem med att html-filen ej blev validerad. Lade till `<meta http-equiv="content-type" content="text/html; charset=ISO-8859-1"/>` i headern och den blev ok.

17 juni Ny version av bilder inlagd på websida, något för gula? Utkast på powerpoint. Ny version av projektrapport från Anna-Karin.

18 juni Ann-Sofie läst rapport lämnat kommentarer.

28 juni Anna-Karin lagt ut rapport på BoråsBetti.

6 aug Ny version av bilder. Länkat till xsl-filer och xml-fil. Ny version av rapport. Ann-Sofie korrläst rapport.

12 aug Webbsidan klar

19 aug Rapport klar